13/08/2022

Γιορτή ζωής η Κοίμηση της Θεοτόκου στον Ιερό Ναό Παναγούδας

/ Ορθόδοξες Προβολές

Σε κάθε γιορτή της Παναγίας, ο Ιερός Ναός Παναγούδας πανηγυρίζει. Είναι εκείνος ο ναός της Θεσσαλονίκης, που είναι απόλυτα συνυφασμένος με τη Δέσποινα του Κόσμου, με τη Μάνα της Πηγής της αιώνιας Ζωής.

Οι κύριες πανηγύρεις είναι δύο, αυτή της Γεννήσεως της Θεοτόκου, στην οποία είναι αφιερωμένος ο Ναός και εκείνη της Παναγίας Γοργοϋπηκόου, καθώς διαθέτει την ιστορικότερη εικόνα Της με την ονομασία αυτή, μετά την Ιερά Μονή Δοχειαρίου του Αγίου Όρους, της οποίας τα αναρίθμητα τάματα δηλώνουν τη θαυματουργή της υπόσταση. Πέραν αυτών των Πανηγύρεων και των απεικονίσεων της Θεοτόκου εντός του Ιερού Ναού, υπάρχουν αποτμήματα εκ των ιερών λειψάνων των Αγίων Ενδόξων γονέων Της, Ιωακείμ και Άννης, των οποίων τιμούνται λαμπρά όλες οι εορτές, καθόλη τη διάρκεια του χρόνου.

Επίσης, στο τέμπλο, δίπλα στην ωραία Πύλη, βρίσκεται μια θαυμάσια σε χρωματισμούς παλαιά εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας, ενώ το αριστερό κλίτος, όπου υπάρχει δεύτερη Αγία Τράπεζα, πανηγυρίζει τη Ζωοδόχο Πηγή, με αντίστοιχη εικόνα. Κατά τρόπο παράδοξο για τους διακονούντες στο Ναό, παρατηρήθηκε και ένα ακόμη γεγονός, συνδεόμενο με την Παναγία Γοργοϋπήκοο. Η σύνδεση αυτή έχει να κάνει με τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη και τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.

Στη Θεσσαλονίκη λοιπόν, δεν συναντάμε συχνά παλιές αγιογραφίες του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά εντός των Ναών της πόλης, με μία όμως από τις εξαιρέσεις να είναι ο Ιερός Ναός Παναγούδας, όπου εικόνα του βρίσκεται στο τέμπλο, στο δεξιό κλίτος. Ο Άγιος Νικόδημος όπως ξέρουμε, αγωνίστηκε να διατηρήσει και να διασώσει το έργο και τα συγγράμματα του Παλαμά, ενώ είναι και εκείνος που συνέγραψε την Παράκληση προς την Παναγία Γοργοϋπήκοο.

Για τους ανθρώπους του Ναού, που βιώνουν καθημερινά σημάδια της Παναγίας, αυτή η αλληλουχία των γεγονότων σημαίνει πολλά. Η εικόνα ενός Αγίου, που δεν συναντάς πολλές μορφές του, σε μία πόλη με τόσους ναούς και ένας Αγιορείτης που ασχολήθηκε επίμονα με το έργο του Αρχιεπισκόπου αυτού της Θεσσαλονίκης, συνδέονται με την Παναγία Γοργοϋπήκοο, της οποίας ο δεύτερος έγραψε την Παράκληση.

Σπουδαία όμως εορτή για τον Ιερό Ναό, και δεν θα μπορούσε και αλλιώς, είναι η Κοίμησή της Θεοτόκου, που αποτελεί εορτή ζωής για όλους τους χριστιανούς και ειδικά για τους Έλληνες.
Δεκαπενταύγουστος λοιπόν, και όπου ζει και αναπνέει ελληνικό κύτταρο, γιορτάζεται η Κοίμηση της Θεοτόκου. Μπορεί η Παναγία να λατρεύεται από το σύνολο του χριστιανικού κόσμου και να αποτελεί συγκεκριμένο πνευματικό, αλλά κυρίως καθημερινό σημείο επικοινωνίας των πιστών με το Θείο, όμως για εμάς τους Έλληνες, αυτή η «σχέση» ξεπερνάει κάθε όριο και δεδομένο, θεολογικό και ανθρώπινο.

Οι χριστιανοί σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, τιμούν την Παναγία, την εμπιστεύονται και προστρέχουν σε αυτήν όπως το μικρό παιδί αναζητάει την αγκαλιά της μάνας σε κάθε δύσκολη στιγμή του.

Στην Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία και ειδικά όπου υπάρχει η Ρωμιοσύνη, η Θεοτόκος έχει «αναλάβει» ιστορικά και άλλους «ρόλους», λόγω της γειτνιάσεως και των διαχρονικών συγκρούσεων κυρίως με το Ισλάμ, αλλά και με τον δυτικό παπισμό (σε πολύ μικρότερη έκταση βέβαια). Έτσι, για τον Ελληνισμό και τη Ρωμιοσύνη, λαμβάνει και μια άλλη διάσταση, αυτή της προστάτιδος έναντι των απίστων ή δογματικά ανακολούθων εχθρών.

Στο σταυροδρόμι δύο ηπείρων, ίσως στην πιο καίρια γεωπολιτική θέση, ανάμεσα σε Δύση και Ανατολή, Βορρά και Νότο, το Γένος των Ελλήνων αντιμετωπίζει τα ίδια και μάλιστα κατά πολύ περισσότερα προβλήματα απ’ ό,τι οι λοιποί ορθόδοξοι λαοί που συναποτελούν μαζί του τον Ανατολικό Ορθόδοξο Χριστιανισμό.

Για το λόγο αυτό, οι Έλληνες ταύτισαν με την πάροδο του χρόνου, την πίστη με την εθνικοφυλετική τους πορεία, αφού σε κάθε προσπάθεια διατηρήσεως της

πολιτιστικής, πολιτισμικής, πνευματικής και εθνικής τους ταυτότητας αναζητούσαμε πάντα την εξ ύψους βοήθεια, μόνιμο αρωγό των αγώνων μας. Αλλοι ορθόδοξοι λαοί, για τους ίδιους ακριβώς λόγους επικαλούνται τη βοήθεια και της Παναγίας, αλλά και άλλων Αγίων.

Η Ρωμιοσύνη όμως, χωρίς να σημαίνει ότι δεν τιμά όλους τους αγιάσαντες, στις δύσκολες ώρες στρέφει το βλέμμα αποκλειστικά στην Παναγία. Γι’ αυτό Τη βλέπουμε στα τείχη της Βασιλεύουσας όταν απουσιάζει ο Ηράκλειος και την πολιορκούν οι Άβαροι, Την ξανασυναντάμε στα τείχη του Ρωμανού και στη Βλαχέρνα, Την καταγράφει ο Μακρυγιάννης στα όνειρατά του, περπατούν οι στρατιώτες μας μαζί Της στα βουνά της Πίνδου.

Για το Ρωμιό επομένως, η Παναγιά είναι η μάνα του, είτε είναι βαθιά θρησκευόμενος, είτε πάει στην Εκκλησιά μόνο τη Μεγάλη Παρασκευή για να ακούσει το «Αι γενεαί πάσαι» και το Μέγα Σάββατο το «Χριστός Ανέστη». Το «βόηθα Παναγιά μου» όλοι το έχουν ψελίσει στις δύσκολες στιγμές. Διαχρονικά λοιπόν, όπου Έλληνας, σε όποιο άκρο της γης, γιορτάζεται η Κοίμηση της Θεοτόκου. Και δεν Τη γιορτάζουν μόνον οι Εκκλησιές που είναι αφιερωμένες στην Κοίμηση, αλλά όλες. Ο Δεκαπενταύγουστος είναι πανηγύρι, το πανηγύρι των Ελλήνων, το δεύτερο Πάσχα της Ρωμιοσύνης.

Η Κοίμηση λοιπόν της Θεοτόκου, ένας «θάνατος», γίνεται γιορτή χαράς από τον απλό άνθρωπο, αλλά και από την ίδια την Εκκλησία, διότι με την Άνοδό Της στους ουρανούς, γίνεται κλίμακα για τον κάθε άνθρωπο. Γίνεται δηλαδή η «σκάλα» που καλείται να ανεβεί ο κάθε Χριστιανός και μέσω Αυτής πλέον να θεωθεί και ο ίδιος. Μία θνητή λοιπόν γυναίκα που Γέννησε έναν Θεό, ο Οποίος ενανθρωπίστηκε δι' Αυτής με σκοπό να οδηγήσει στη θέωση τον άνθρωπο, «μεσολαβεί», γίνεται το «σκαλοπάτι» για να επιτύχει ο κάθε ένας από εμάς τον θεϊκό σκοπό. Αυτός λοιπόν ο «ρόλος», ο πιο κορυφαίος ίσως, είναι που έχει «αναλάβει» η Μάνα του Χριστού μας, και με τον πιο στοργικό τρόπο φέρνει εις πέρας.

Εκείνη είναι που καταλαγιάζει την ψυχή όσων προστρέχουν σε Αυτήν, που βοηθά να ξεπεραστούν οι δυσκολίες, που δίνει με τον πλέον κατανοητό και ανθρώπινο τρόπο δύναμη εσωτερική, κάνοντας αισθητή την παρουσία Της δίπλα στους ανθρώπους, και έτσι μας ετοιμάζει σιγά σιγά για τη μεγάλη στιγμή της ανόδου, δι'

Αυτής της καθαγιασμένης κλίμακος προς την αιώνια ζωή.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων, όταν ζητούμε την εξ ύψους βοήθεια, η πρώτη φράση που έρχεται στο στόμα μας είναι «Παναγιά μου». Αναζητάμε δηλαδή τη «θνητή» μητέρα. Ο ρόλος Της αυτό, είναι πράγματι ξεχωριστός.

Ο Δημιουργός μας, ανέθεσε το ρόλο αυτό σε μια γυναίκα, διότι η γυναίκα βρίσκεται πολύ πιο κοντά στη δημιουργία από τον άνδρα, αφού αυτή φέρει τον "καρπό" στα σπλάχνα της και φέρνει στον κόσμο τη ζωή. Αυτή λοιπόν που γεννά τον άνθρωπο, είναι σαφές ότι είναι πιο κοντά σε αυτόν, συνομιλεί μαζί του, γίνεται μεσίτρια, βοηθός και συμπαραστάτης του, τον καταλαβαίνει, τον πονά.

Και αυτός ο άνθρωπος, Αυτήν αναζητά όποτε έχει ανάγκη, αυτήν εμπιστεύεται. Είναι η Παναγία η Μάνα του, που εκφράζεται μέσα στην καθημερινότητα από την

κάθε μάνα, η οποία στο δικό της μικρόκοσμο γίνεται η καθημερινή κλίμακα ανυψώσεως του δικού της δημιουργήματος. Από μικρά παιδιά λοιπόν, αναζητούμε τη μάνα στις δυσκολίες μας, όπου όταν πέφτουμε και χτυπάμε, κλαίγοντας φωνάζουμε μάνα.

Η Μάνα μας η Παναγία, είναι το παντοτεινό σκαλοπάτι που πατάει ο άνθρωπος για να βρει τον κατ' εικόνα και ομοίωση Δημιουργό του. Είναι αυτή η θνητή γυναίκα – μάνα, που «συμμετέχει» ακόμη και στη Θεία Ευχαριστία, διά της παρουσίας πάνω και μέσα στο Ιερό Θυσιαστήριο, ως Πλατυτέρα.

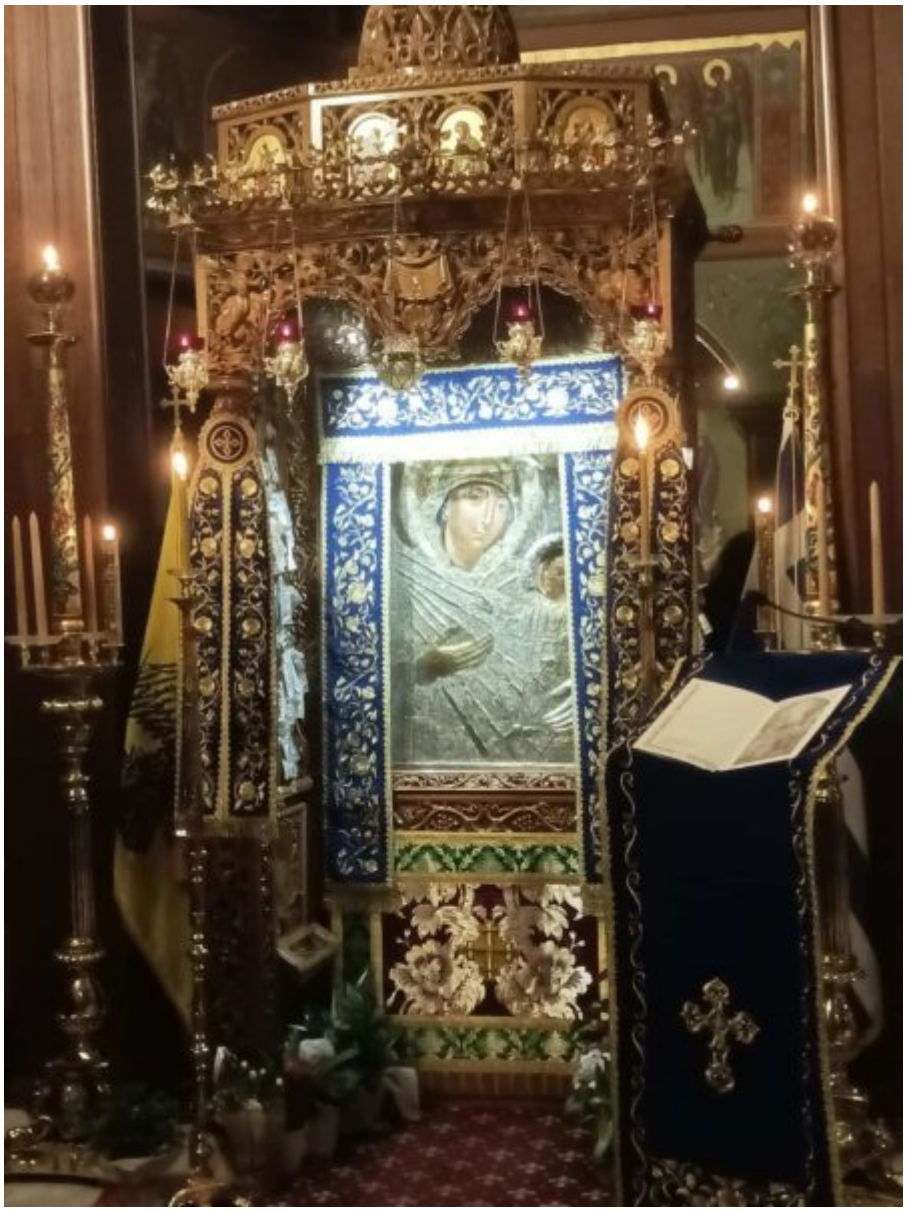

Η Μάνα του Χριστού, καθημερινά μεσητεύει μεταξύ ουρανού και γης, βοηθά, συμπαρίσταται, συμβουλεύει, μοιράζει αγάπη, στηρίζει. Όλα αυτά όμως, τα τόσο μοναδικά και σημαντικά, η Παναγία τα έχει πετύχει χωρίς να έχει πει έστω και μια λέξη. Από την εμφάνισή της κοντά στους γονείς της, μέχρι την Κοίμησή της, ακόμη και κάτω από τον Σταυρό, σιωπά. Και αυτή η σιωπή είναι ο πλούτος της και

η μεγάλη κληρονομιά για τον άνθρωπο, παράδειγμα προς μίμηση, υπόδειγμα ζωής, πρότυπο για τον καθένα που σέβεται τον Δημιουργό που τον έπλασε κατ’ εικόνα και ομοίωση, άρα και τον εαυτό του.

Η σιωπή της Παναγίας είναι ο λαμπερότερος χρυσός μέσα στον θησαυροφυλάκιο της Ορθοδοξίας. Αυτήν την σιωπή γιορτάζουμε, μια σιωπή που μας προτείνει καθημερινά τον τρόπο ζωής και σωτηρίας, που ο δικός Της Υιός και Θεός μας, μας φανέρωσε με την εναθρώπιση και την Ανάστασή Του.